
Dit artikel is exclusief voor abonnees, maar we bieden het u gratis aan.

dS + ZATERDAG 14 DECEMBER 2019 - OPINIES

De strijd tegen seksisme is een strijd tegen autoriteit

Kim Hendrickx, Gert Verschraegen & Gert Meyers vinden het begrijpelijk dat de UGent het KVHV twee maanden schorst. Een universiteit is geen plaats om seksisme te prediken.

**KIM HENDRICKX,
GERT VERSCHRAE-
GEN & GERT
MEYERS**

Postdoctoraal onderzoeker FWO en Centrum voor Sociologisch Onderzoek (KU Leuven); hoofd-docent Departement Sociologie (UAntwerpen); postdoctoraal onderzoeker Centrum voor Sociologisch Onderzoek (KU Leuven)

In *De afspraak* beweerde Wolfgang Van Der Veken Vyncke, de vicepraeses van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV), dat de studentenvereniging het debat over seksisme heeft geopend door de lezing van Jeff Hoeyberghs online te plaatsen. De plastisch chirurg deed enkele seksistische uitspraken tijdens die lezing, die door het KVHV was georganiseerd (*DS 11 december*) (https://www.standaard.be/cnt/dmf20191210_04760625). De verbijsterende claim van de vicepraeses past in de strategie van rechts: voor we van een 'echt debat' kunnen spreken, moet de opgelegde 'politieke correctheid' verdwijnen. Want elke mening mag toch worden gehoord, zelfs extreme meningen? En het recht op vrije meningsuiting is toch een democratische kernwaarde?

Zo kan het KVHV de aandacht naar zich toetrekken en zich tegelijk als held van de vrije meningsvorming voordoen. Geen onverstandige strategie. Wanneer rechtse organisaties zich met zo'n gemak van een democratische kernwaarde bedienen, dan is er waarschijnlijk iets mis met de manier waarop we die definiëren.

Natuurdocumentaires

De vraag is niet of iedereen het recht heeft 'zijn zegje te doen'. In een democratie betekent vrije meningsuiting dat je openlijk autoriteit in vraag kunt stellen. Het gaat erom dat je onbevreesd ongelijke machtsverhoudingen kunt bekritiseren. Als we het recht op vrije meningsuiting op die manier formuleren, is het moeilijker voor (extreem-)rechtse organisaties, studentenverenigingen, of politieke partijen om vanuit dat recht te spreken: hun structuur en kernwaarden

steunen op het model van autoritaire en totalitaire regimes. Ze gaan uit van een natuurlijke, onontkoombare orde die op het gezinsleven en de bredere maatschappij is gestoeld.

Geen enkel geslacht is geboren om te regeren, ook niet in het dierenrijk

Dat antidemocratische beginsel maakt het begrijpelijk dat de UGent heeft beslist om het KVHV twee maanden te schorsen. De universiteit is een plaats waar alle beginselen kritisch bevraagd moeten kunnen worden, en autoriteit en machts-

relaties binnen de maatschappij niet als vanzelfsprekend kunnen worden gezien, inclusief machtsrelaties binnen de universiteit zelf. Ze is, met andere woorden, geen plaats om seksisme te prediken, want seksisme stelt machtsrelaties boven kritische reflectie.

De strijd tegen seksisme en autoritaire regimes is historisch en politiek dezelfde. Het gaat om een strijd tegen een welbepaalde machtsfiguur en een specifiek type machtsuitoefening. Volgens rechts is het principe van een hiërarchische orde in de natuur zelf gegrond en kan het dus niet in vraag gesteld worden. In natuurdocumentaires gaat het weleens over het alfamannetje dat hiërarchisch superieur is aan de bèta's en omega's. Gedragsbiologen hebben al decennia geleden een interessante vaststelling gedaan die we zelden in vulgariserend werk terugvinden: zo'n hiërarchie wordt in het dierenrijk alleen geobserveerd wanneer de dieren in gevangenschap leven of in het wild worden gevoederd (een situatie van 'economische schaarste'). De conclusie is dat er niets 'natuurlijks' is aan hiërarchische samenlevingsstructuren en dat geen enkel geslacht geboren is om te regeren.

De 'bedreigde' alfaman

Dat brengt ons bij het grote probleem van Hoeyberghs en andere (verbeelde) alfamannen: ze verliezen territorium. De verhoudingen tussen mannen en vrouwen zijn grondig verschoven. Hoewel ze niet altijd op dezelfde manier als mannen gewaardeerd worden, hebben vrouwen belangrijke machtsposities in de politiek, wetenschap, de media, of de gezondheidszorg veroverd. Mannen worden niet alleen geacht zich daarnaar te schikken, maar ook om zich volgens de 'politiek correcte' moraal in te zetten voor de verdere emancipatie van de vrouw. Sommige mannen voelen zich daardoor aangetast in hun eergevoel. De maatschappelijke evolutie gaat ook in tegen wat zij als de vaste orde zien: de vrouw gehoorzaamt de man, hij beschermt haar.

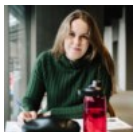
Dat ideaal van mannelijke suprematie kan alleen in stand gehouden worden door het als 'natuurlijk' voor te stellen. Het is geen toeval dat de antifeministische beweging graag citeert uit vulgariserend werk over 'evolutie' en 'natuurlijke selectie'. Ze houdt ervan, omdat ze het nodig heeft om haar visie te rechtvaardigen.

Volgens Hoeyberghs is de alfaman vandaag de dupe van zijn inzet en vrijgevigheid jegens de bèta's, en dan vooral vrouwen. Daarin schuilt een oproep tot ordehandhaving: ieder moet zijn rol kennen. Daarom moet de discussie over seksisme verschuiven van Hoeyberghs naar het autoriteitsmodel. De plastisch chirurg is daar maar één manifestatie van.

We moeten vermijden dat een vitale discussie wordt stilgelegd met een parodie op het beginsel van 'vrije meningsuiting'. Ten eerste is seksisme geen mening, maar een systeem. Geschreven haatberichten strafbaar maken, waar enkele vrouwenbewegingen voor hebben gepleit (*DS 13 december*) (https://www.standaard.be/cnt/dmf20191212_04764640), is een piste waarover we moeten

nadenken. Ten tweede is het debat over seksisme fundamenteel een debat over autoriteit en hiërarchische verhoudingen in een democratische samenleving. Autoritaire verhoudingen kunnen niet functioneren wanneer ze actief in vraag worden gesteld. Dat is precies wat we in een democratie kunnen en moeten doen.

LEES MEER

18/12/2019 | Studenten over Hoeyberghs: 'Kan zelfs in machistisch Colombia niet'
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20191217_04771973)

16/12/2019 | Vrouwen kunnen Hoeyberghs zelf wel aan
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20191215_04768544)

13/12/2019 | Seksisten komen te vaak weg met haatberichten
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20191212_04764640)

daard.be/extra/static/c

Lees De Standaard voor maar € 1!

^ [Meer info](#)